

Klein mbo focust en werkt samen

Geen lappendekken

Twee eerstejaars loonwerk, één tuinbouw. Dertig leerlingen groen, maar wel verdeeld over vier klassen, drie niveaus en drie richtingen. Hoe ga je als school hiermee om? En waar ligt de grens? De methode Geldermalsen.

TEKST EN
FOTOGRAFIE
Leonie Barnier

Op dinsdagen geeft Hans Vijverberg op het mbo in Geldermalsen les aan de tweedejaars leerlingen plantenteelt, niveau 2, 3 en 4, BOL en BBL. Deze leerlingen volgen de richtingen boomteelt, fruitteelt (groot en klein), potplanten- en bloemteelt en veredeling. De drie BOL-leerlingen krijgen ook op donderdag van hem les, samen met de leerlingen uit alle jaren van niveau 4; in totaal zeven. Het kost Vijverberg

enorm veel energie om alle leerlingen op maat te bedienen en de administratie en registratie vragen veel tijd. “Ik lijk wel een boekhouder.” Hij is de enige plantenteelt-docent en moet dus alle specialisaties kunnen bedienen. “Inclusief de pr, de intake, de begeleiding en de examinering.”

Schrappen

Op de Heliconvestiging in Geldermalsen volgen ongeveer zestig leerlingen, waarvan vijftien voltijds, een opleiding plantenteelt. Tot vorig jaar bestond de school uit ‘een lappendekken’ van opleidingen. Vijftien leerlingen voor de hoveniersopleiding, vijf per jaar voor veehouderij, zeven of acht voor paardenhouderij. “Combinaties lukken niet”, zegt Jan Krol, locatiedirecteur in Geldermalsen. “De kritische consument gaat niet meer akkoord met een breed programma.” Daarom heeft de school besloten om te focussen. Leerlingen kunnen er alleen nog terecht voor de richtingen Greenport Business en vakopleidingen, dierverzorging en Wildlife & Adventure. Door het schrappen van opleidingen heeft de school nu 250 leerlingen, vorig jaar nog 340. Maar het is de bedoeling dat door deze focus de school meer kwaliteit kan gaan

bieden en daardoor weer gaat groeien.

Voor de Greenport-opleidingen probeert de school die slag te maken door samenwerking met Boxtel en Helmond. Samen hebben de drie Heliconlocaties momenteel honderd teeltleerlingen.

Optimistisch

Focussen en samenwerken. Voor de BOL-leerlingen van niveau 4 kent Helicon Opleidingen de Greenport Business School. Die draaide al in Helmond en nu voor het tweede jaar in Geldermalsen. Deze opleiding voor alle teeltsectoren richt zich vooral op managementvaardigheden. Krol: “Het bedrijfsleven vraagt naar mensen met ketenkennis, leidinggevende capaciteiten, kennis van ict en energie, communicatie en marketing.” Deze opleiding moet ook leerlingen gaan trekken die anders naar een roc zouden gaan voor een economie- of businessopleiding, maar bij Helicon zo’n opleiding kunnen volgen binnen een groene context. Het bedrijfsleven is nauw betrokken, geeft mee inhoud aan de opleiding, biedt stageplaatsen en begeleiding en levert gastdocenten. Leerlingen worden al direct bij de intake aan een bedrijf gekoppeld. Een coach gaat samen met drie of vier van zijn leerlingen aan het begin van het schooljaar bij de bedrijven langs. “Zo krijgen ze een duidelijk beroepsbeeld.” Krol is optimistisch. “De eerstejaars leerlingen zijn enthousiast. De spin-off moet komend schooljaar plaats gaan vinden.”

Reizen

Als het succes van Greenport uitblijft, zal het wellicht nóg rustiger worden op de school. Want de

Kleinste locatie

De kleinste groene mbo-school is de Landstede in Raalte met 142 leerlingen. Er zijn acht opleidingen op niveau 1, 2, 3 en 4. De algemeen vormende vakken worden gegeven in niveaugroepen. Wanneer leerlingen niveau 3 en 4 vakken krijgen die niveau 2 niet hoeft te doen, dan krijgt deze laatste groep extra ondersteuning. Bij de beroepsgerichte vakken zitten de leerlingen van alle niveaus bij elkaar. Leerlingen en docenten zeggen de combinatie van de meer praktische niveau 2-leerlingen en de meer theoretische niveau 4-leerlingen als winst te ervaren.

meer

BBL-leerlingen doen hun opdrachten vanaf volgend schooljaar meer op de bedrijven, volgen een cursus op een bedrijf of op een van de drie Heliconvestigingen of ze zijn op excursie. En zijn dan dus veel minder op school. Het is een manier om leerlingen meer individueel te bedienen. En het is ook een manier om de expertise die op de vestigingen aanwezig is, optimaal te benutten. Docent Vijverberg zit namelijk sinds kort, samen met zijn collega's uit Boxtel

en Helmond, in een Heliconbreed kernteam Greenport. Dat team zal in samenwerking met het bedrijfsleven voor alle deelnemers individuele opleidingstrajecten gaan formuleren. Elke BBL'er krijgt persoonlijke opdrachten die hij op de vijfde dag van zijn werkweek op zijn bedrijf uit moet voeren. Eens per maand komt hij naar school om zijn opdrachten te bespreken en de volgende opdracht in ontvangst te nemen. Voor gemeenschappelijke onderwerpen

V.l.n.r. Harm, BOL niveau 3, bessenteler - "Het gaat wel vaak over appels en peren", Job, BOL niveau 4, groot fruit - "Bij Engels krijgen we maar half uitleg", Marco, BBL niveau 3, groot fruit - "Het is wel goed voor later dat het ook eens over bessen gaat", Arend, BOL niveau 4, veredeling - "Ik vind het wel gezellig met leerlingen van verschillende niveaus bij elkaar."

Lesgeven aan kleine groepen kan financieel alleen uit als leerlingen meer op stage gaan

Het Noordoosten

AOC Friesland, AOC Terra, AOC de Groene Welle en AOC Oost onderzoeken modellen om samen te werken. Twee lijnen komen steeds terug: samenwerking met het bedrijfsleven en de keuze tussen aanbod van onderdelen binnen of buiten de directe regio, op één aoc of roulerend over de aoc's. Dat tweede voor beroepsgerichte vakken voor leerlingen van niveau 3 en 4. AOC Oost en AOC de Groene Welle werken al op deze manier bij de opleiding varkenshouderij. AOC Friesland schrapte tot nu toe geen opleidingen maar heeft in het verleden, als gevolg van kleine aantallen leerlingen, de BOL-niveaus 3 en 4 geconcentreerd. De mbo-locaties Leeuwarden, Sneek, Drachten en Dokkum werden samengevoegd in Leeuwarden.

heeft Helicon een 'catalogus' met cursussen. Specifieke onderwerpen die gedurende één dagdeel op een van de vestigingen aangeboden worden. Leerlingen kunnen daaruit een keuze maken en zo hun eigen opleiding samenstellen. Ook de BOL-leerlingen van het tweede en derde jaar zullen daar gebruik van gaan maken. Krol: "Die moeten dan wat meer gaan reizen. Maar ze krijgen er ook wat voor terug." Vijverberg en zijn collega's kunnen in deze cursussen hun specifieke kennis inzetten. In het kernteam staan ze er minder alleen voor.

Ervaringen

Hoe zit het ondertussen met de huidige leerlingen van Vijverberg? Vijf leerlingen fruitteelt gaan voor een opdracht naar Fruitmasters, de veiling naast de school. Onderwijl krijgen de andere vijf leerlingen bijles in de kennis over schadelijke insecten. Als de veilingbezoekers terug zijn, gaat de groep die bijles had zelfstandig aan het werk. De potplanten- en bloementeler maakt zijn eigen opdrachten en de boomtelers duiken in Livelink om hun op-

drachten op te halen. Vijverberg praat met de veilingbezoekers over peren en bessen, scrubbers en koolzuurgas. Een van de fruittelers weet niet hoe de bessen afgedekt werden. "Dat interesseert mij niet. Ik ben geen bessenteler." "Je stond er naast man", zegt de bessenteler, die weer vindt dat er te veel over appels en peren gepraat wordt. Maar de meeste leerlingen vinden het geen enkel probleem om in zulke gemengde groepen les te hebben. Het is goed voor later, of gewoon interessant om ook wat meer van de andere sectoren te horen. En les met leerlingen van verschillende niveaus vinden ze wel gezellig. Bij de vakken Engels en Nederlands zitten de niveaus 2, 3 en 4 ook bij elkaar en ze hebben dan les met de leerlingen van die. "Je merkt daar meer het verschil tussen de niveaus, en dan krijgen wij maar half uitleg."

Uit een enquête die de school onder de leerlingen hield, bleek dat ze meer tevreden waren dan de school had verwacht. Het grootste probleem is misschien wel, zoals Vijverberg het formuleert, "het gevoel dat je steeds tekort komt".